705

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTÉRIUMA

MK Nemzetbiztonsági Hivatal
Az írat az 1995. évi LXV. tv.
alapján felülvizsgálva:
Tkj.sz. 110 Min. J.T.
Érv.idő: 2009 év XII. hó 31. n.
Minősítő: .....

SZIGORUAN TITKOS!

SZERV: Miskolc

OSZTÁLY: II.

MUNKA DOSSZIÉ

MINŐSÍTÉS: ügynök.

FEDŐNÉV: Szilas Iván

„B" DOSSZIÉ SZÁM: H-17548

AZ ÜGY _____ KÖTETBEN

KÖTET SORSZÁMA: 2.

MK Nemzetbiztonsági Hivatal
Az írat az 1995. évi LXV. tv.
alapján felülvizsgálva:
Tkj.sz. 110 Min. K.T.
Érv.idő: 2009 év XII. hó 31. n.
Minősítő: .....

MEGNYITVA: 1960. III. 16.

LEZÁRVA: 19

ARCHIV SZÁM: 30.414/1

64-2/744/75

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

17 20

B.M.Borsodmegyei Rendőrfőkapitányság,
Politikai Nyomozó Osztály, II.Alosztály. Szigoruan titkos!

Tárgy: dr.B[redacted] J[redacted]ról jelentés.
Adta: "Szilas Iván" fn. ügyn.
Vette: Bendzsák István r.alhdgy.
Idő: 1960. jan. 26. 15 h.
Hely: "Bánáti" fn. T lakás.

J e l e n t é s .
Miskolc, 1960. március 2-án.

"Szilas Iván" fn. ügynök az alábbiakat jelenti:

Feladatom, hogy dr.B[redacted] J[redacted]ról /M[redacted] jogtanácsosa/ jelentést készitsek. Nevezettel B[redacted] K[redacted] kb. 3 évig együtt dolgozott a Miskolci [redacted] Vállalatnál, s igy B[redacted] elbeszélése alapján jelentem róla a következőket:

dr.B[redacted] J[redacted] régi miskolci családból származik. Apja gimnáziumi tanár volt, de régebben meghalt. Édesanyja él, a [redacted] V-nál dolgozik. dr.B[redacted] 1951-52-ben nősült meg. Felesége F[redacted]ről származik. Felesége a [redacted] V-nál gépirónő. [redacted]

[redacted] 1953. telén felfüggesztették - mert valaki azt állitotta róla, hogy a volt nyilas polgármester titkára volt, és egyetemista korában a jobboldali fasiszta Turul szervezetnek volt tagja.
Néhány napos felfüggesztés után tisztázta magát és tovább engedték dolgozni. Igazgatója sokat veszekedett rá, mert gazdasági munkáját felelőtlenül, pontatlanul végezte.

[redacted] Egy alkalommal /1955-ben/ a vállalat igazgatója utasitást kapott a Városi Tanácstól több jobboldali beállitottságu egyén elbocsájtására. Ezek között volt dr.B[redacted] is. Több ilyen egyént el is bocsájtottak, de az őtét "visszac sinálták".
Politikai megnyilvánulásai felelőtlenek, fecsegő, értelmetlen, reakciós beállitottságu vitákat folytat. Az ellenforradalom első napjait Budapesten töltötte a Palace Szállóban. Az ellenforradalom alatt is nagyhangu vitákat folytatott, majd nov. 3-án V[redacted] S[redacted] kollégájának elpanaszolta, hogy ő "beépitett" ember volt de senkinek nem akar rosszat.
Később nov. 4-e után K[redacted] L[redacted] kollégája, egy vita során ki..... ellene, hogy "ávos besugó" volt dr.B[redacted] és saját fajtáját is elárulta. Ezt B[redacted] visszamondta B[redacted]nek, aki nagyon fogadkozott, hogy majd "megmutatja a/ "megmondja a magáét" - K[redacted] L[redacted]nak, - de ez elmaradt.
Munkatársai kerülték, mert mindenki meg volt győződve, hogy a fenti vélemény igaz volt.

./.

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

1957-ben, vagy 58-ban egyszer szabadságon volt. ..... kerestek a fiókjában, felnyitották és az ellenforradalmi időkből származó összegyűjtött sajtótermékeket és cédulákat találtak a fiókjában - amit a megtaláló dr.P[redacted] L[redacted] elégetett.

Gyakran jár Budapestre. Utlevelek kijárásával is foglalkozott, amivel eldicsekedett. /dr.K[redacted] J[redacted] fogorvos pl./ Orvos társaságba jár /dr.G[redacted] F[redacted] Kedvenc helye a Rorárius cukrászda.

"Szilas Iván"

Értékelés: A jelentés, vagyis B[redacted] jellemzése értékes, mert olyan dolgokat vet fel dr.B[redacted]ről /aki jelenleg hálózatunk tagja/, hogy a vele való foglalkozásnál is és jobb munkára való szoritásnál mint terhelő adatokat fel lehet használni.

Intézkedés: A jelentés egy példányát a hálozatot tartó et-nak átadom.

Feladat: Mivel R[redacted]sal és V[redacted]ivel kapcsolatban nem tudott jelentést adni egyenlőre más feladattal nem biztam meg. Feladata maradt a már elözőleg megbeszélét módon a kapcsolatot felvenni, mind a két személlyel.

A legközelebbi találkozó: 1960. február 9-én 15 h-kor lesz a "Bánáti" fn. T lakásban.

Bendzsák István r.alhdgy.

K: 2 pld.

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

II. 71

BM. Borsodmegyei Rendőrfőkapitányság
Politikai Nyomozó Osztály Miskolc.

"Szigorúan titkos!"

Tárgy: H[redacted] G[redacted] ügye
Adta :"Szilas Iván" fn. ügyn.
Vette: Benczsák István r.alhdgy.
Idő : 1961. január hó 17.
Helye:

J E L E N T É S

Miskolc, 1961, január hó 17-én

Feladatom volt, hogy H[redacted] G[redacted]ról, annak jelenlegi tevékenységéről részleteket tudjak meg. Ismerősöm B[redacted] K[redacted] egyszobában dolgozik H[redacted]-el, együtt járnak ebédelni, jó viszonyba kerültek és így B[redacted]tól hallottam a következőket:

H[redacted] egyik alkalommal részletesen mesélte B[redacted]nak rokonságát. Elmondta, hogy feleségének mostoha apja van, S[redacted]n laknak, mert kitelepitettek voltak, majd egyik rokontól kaptak az IKA utján 200 dollárt, s ennek az árán H[redacted]n vettek egy újonnan felépitett házban egy szobás lakást, aminek a bérét 2 évre előre kifizették. Ő pedig a családjával együtt költözik ki S[redacted]ra az apósék volt földes szobájába. B[redacted] megkérdezte, hogy a pénzt attól a rokontól kapták-e, aki karácsonyra a repülőgépeket küldte a gyerekeknek / az előző jelentésben szereplő olajügynök?/ de H[redacted] rövid igenlő választ adott, de látszott rajta, hogy az illető személyről már nem szivesen beszél olyan részletesen, mint a család többi tagjáról, ezért B[redacted] másra fordította a szót.

Ugyanekkor elpanaszolta H[redacted], hogy börtönbüntetését többféle magyar országi börtönben töltötte. Egy börtönben volt FARKAS Mihály-al, TILDY Zoltánnal, PÉTER Gáborral, KIRÁLY Bélával, majd a Mindszentit kiszabaditó PÁLINKÁS / PALLAVICINI grf / vezérőrgy. egyik beosztott ezredesével, akit korábban is ismert.

Január hó 17-én H[redacted] ebédre menet az utcán mesélte D[redacted] F[redacted] kollégájának és B[redacted]nak, hogy amikor kiszabadult sokáig kellemetlen érzése volt, mert mindenki azt hitte, róla hogy az ÁVO" - beépitett embere. Elmesélte, hogy valóban beakarták szervezni - ez nagyon érdekes volt - mondotta, de nem sikerült nekik. Erről úgy beszélt, hogy elitélése után a Gyüjtő Fogházból visszavitték Budára a Pesvidéki Törvényszékre, ahol közel 1 hónapig tartó ujabb kihallgatás volt. Antal István nyomozó fhdgy hallgatta ki, aki végül is nyiltan megmondta neki, vállalkozzon arra, hogy szolgálatokat tesz, s akkor jutalmul beteszik a konyhára és az 5 évből legfeljebb 2 évet kell neki leülni. Ő azonban nem vállalkozott rá. Végül Antal István fhdgy. azt mondotta, hogy"Nó látja magukban nem csalódtam",. H[redacted] ugyanis később meggyőződött arról, hogy a feleségét, a bátyját és a sógornőjét is beakarták szervezni, de eredménytelenül.

./.

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

A felesé_évél Antal István még tovább foglalkozott, illetve próbálkozott. Amikor felesége Kalocsáról szabaduló félben volt Antal István felkereste, aki akkor már százados volt, és előbb " ajánlatokat" tett a feleségének, hogy majd kint reméli találkoznak. A felesége megkérdezte, hogy összeegyeztethetőnek tartja-e egy volt politikai fogollyal jóban lenni és nyilvánosan mutatkozni, mire a százados azt válaszolta, hogy ne értsen félre, úgy akar vele találkozni, hogy majd nekik fog dolgozni".

H[redacted] egyéként sok kollégájáról érdekes dolgokat mesél. Valamelyik nap megjegyezte, I[redacted] nevü öreg. nyugdijas [redacted] vezetőről, hogy ő is résztvett a Létrástető-i vérengzésben, majd a megtorlásnál a zsidók L[redacted]t is ló helyett kocsiba fogták és huzták vele a kocsit a városon végig.

Egy másik alkalommal P[redacted] Z[redacted] előadóról megjegyezte, hogy ez még keretlegény volt.

H[redacted] együtt volt a Szovjetunióban fogságba K[redacted] I[redacted] grafikussal. K[redacted] január hó 16-án hosszu előadást tartott "SS" korabeli élményeiről, amikor résztvett a Budai utcai harcokban. D[redacted] F[redacted] megjegyezte H[redacted]-nek - miután K[redacted] kiment - hogy ebből mennyit lehet elhinni, s ekkor mondta H[redacted] hogy K[redacted]-vel 2 évig együtt volt fogságban, és hogy K[redacted] a német "SS"-nél szolgált.

"Szilas Iván" sk.

Értékelés: A jelentés értékes H[redacted] G[redacted] veszélyes kategóriába tartozó személlyel foglalkozik. Figyelemre méltó a jelentésben az a megállapitás, hogy H[redacted] nagyon jártas és ismerős az ellenséges kategóriákban tartozó személyek között. Figyelemre mátó továbbá az, habár H[redacted] eléggé bőbeszédü és fecsegő is / amint ez a jelentés első részében a beszervezésével kapcsolatos elbeszéléséből kitünik / még nem beszél a jogellenesen külföldre távozott állitólagos olajügynök barátjáról, illetve rokonáról.

Feladat: Mivel elég sok szabadideje van figyelje azokat a napokat, amikor H[redacted] G[redacted] nem megy haza családjához S[redacted]ra, hanem Miskolcon élő szüleinél barátainál száll meg. Forbálja meghivni H[redacted]-t egy feketére. Ha tiltakozik nem kell erőszakolni. Igyekezzen a munkáját úgy irányitani, hogy együtt tudjanak menni ebédelni.

Intézkedés: A bizonyos olajügynök személyét felderitem. B[redacted] községben és az V-ös alosztályon már végeztem ellenőrzést, azonban hasonló személyt nem találtam. Leellenőriztem D[redacted] F[redacted] személyét, akivel H[redacted] bizalmas baráti kapcsolatot tart fenn. L[redacted], P[redacted] Z[redacted] és K[redacted] L[redacted] személyét az V-ös alosztályon ellenőriztem. A jelentés 1 példányát az V-ös, 1 példányát pedig a II- osztálynak megküldöm.

Legközelebbi találkozó: 1961. február 16-án

Bendzsá István r.alezredes.

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

145.

B.M.Borsodmegyei Rendőrfőkapitányság
Politikai Nyomozó Osztálya. Miskolc. Szigoruan titkos!

Tárgy: "Szilas Iván" fn. ügynök találkozójának ellenőrzéséről

J e l e n t é s .
Miskolc, 1961 március 1-én.

"Szilas Iván" fn. ügynököt / tisztviselő/ 1958 április 15-én szervezte be a Borsodmegyei Politikai Nyomozó Osztály II. alosztálya, terhelő adatok alapján. Beszervezésének céljául a nyugatról hazatért személyek közti felderitést jelölték meg. Miskolcon igen széles ismeretséggel rendelkezik és munkakörénél fogva sürün látogatja Budapestet és a megye városait. Beszervezése a preventiv őrizetbevétel alkalmával történt. Terhelő adatként használták fel vele szemben az 1956-os ellenforradalom alatti ellenséges magatartását bizonyitó adatokat.

Beszervezése óta Bendzsák István r.alhdgy. a harmadik tartója. Az eddigi munkája során általános feladatokkal lett megbizva és ez a jellemző munkájára. Kezdetben amnesztiás vonalon foglalkoztatták, de hirszerző lehetőség hiányában nem tudott eredményes munkát végezni. Lehetőségeit még a mai napig sem tisztázták megnyugtatóan. Rendszeresebben foglalkoztatták kutatási vonalon, dr. R I disszidens ügyében, ki Bécsben él és hirszerzéssel van gyanusitva. Az ügynök R apja felé rendelkezik hirszerző lehetőséggel. A fentieken kivül foglalkozik a vállalatnál dolgozó ellenséges beállitottságu személyekkel. /G P né, H G stb./ és baráti körével. Rendelkezik kapcsolattal Jugoszlávia felé /volt anyósa/ és van néhány ismerőse nyugaton, kikkel szoros kapcsolatban nem áll.

Bendzsák alhdgy. elvtárs foglalkozik az ügynökkel, azonban alapos és tervszerü irányitást nem tud még számára biztositani. Hirszerző lehetőségeit nem ismeri pontosan és nincs kiválasztva az az ellenséges kör mely felé kellene elsősorban irányitania az ügynököt. Az ügynök anyagának áttanulmányozása azt mutatja, hogy ezideig ellenőrizve nem volt és igy nem lehet lemérni pontosan hozzánk és a munkához való viszonyát. Az ügynök a találkozásokra rendszeresen eljárt és jelentései között lehet értékes adatokat is találni. Látszik jelentésein a törekvés, hogy feladatait végrehajtsa. Nem rendelkezik még megfelelő operativ ismeretekkel és igy több esetben nem tudott kezdeményezően fellépni feladatai megoldása során.

./.

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

146.

Az ügynök munkájának megjavitása érdekében anyagát áttanulmányoztam és résztvettem Bendzsák elvtárssal együtt közös találkozón. Az ügynök fogadása „Bánki" fedőnevü találkozási lakáson történt. A lakás konspirációtsága és körülményei általában megfelelnek a támasztott követelményeknek.
Az ügynök azután érkezett a lakásba amikor tartója már bent tartozkodott. Bendzsák elvtárs az ügynök zavarát helyesen levezette /ellenőrzés miatt volt zavart/ és a beszélgetést fia tanulási problémáival kezdte. Utána részletesen beszámolt a végrehajtott feladatról. Beszámolójában hiányzott az, hogy hogyan tértek rá a témára a célszeméllyel és az ő magatartása a beszélgetés során milyen volt. Ezeket rákérdezés során tartója tisztázta. Feladatát általában az ügynök helyesen oldotta meg. Feladatán kivül is tett jelentést egy fontos jelzésről, melynek tisztázása szükséges. Tartója megfelelően foglalkozott vele és az ügynök megkérdezte véleményünket, hogy jól oldotta-e meg feladatát. Pozitivnak értékeltük a megoldást [redacted] hogy éberen felfigyel gyanus dolgokra.

A jelentését helyszinen irta meg, melynek az a hiányossága, hogy a szóban elmondottaknak csak kis hányadát tartalmazza és lényeges részt is hagyott ki belüle. Az uj feladat megoldásához volt javaslata, azonban nem volt elfogadható, mert nagyon nyiltan akart visszatérni a célszeméllyel folytatott előző beszélgetési témára. A másik feladat végrehajtásában javaslatait ellehetett fogadni. A beszélgetésből is lehetett szürni, hogy szakmai képzettsége még nem elég mély. Hibás volt a tartó részéről, hogy politikai nevelésével akkor akart foglalkozni amikor az ügynök már a jelentést irta és az kizökkentette az irásból és nem koncentrált a beszélgetésre. Beillesztve lehetett volna vele foglalkozni a beszámoltatás során.

Általában a viszony az ügynök és a tartója között megfelelő. Az ügynök tiszteletteljesen viselkedett tartójával szemben ami a tartó tekintélyét mutatja. Véleményem szerint az ügynök igen értelmes, megfelelő intelegenciával rendelkező személy, aki munkáját becsületesen igyekszik elvégezni. Képességei alkalmassá teszik ügynöki munka végzésére, tervszerübb irányitás, ellenőrzés és nevelés mellett.

A találkozás ellenőrzése során kirivó hiányosságot nem észleltem.

Az ügynök munkájának megjavitása érdekében szükséges az alábbi feladatok végrehajtása.

1./ Az ügynök "B" dossziéjából hiányzik az ellenséges személyek kimutatása, kik felé megfelelő hirszerző lehetőséggel rendelkezik. /Bel és külföldi/Sürgősen pótolni a hiányt.

Határidő: III. 28.

2./ Az ügynök "M" dossziéja nincs a nyilvántartási szabályok szerint kezelve. A tartalomjegyzék és betüsoros mutató nincs vezetve. Azonnal pótolni ezt a hiányosságot.

Határidő: III. 25.

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

147.

3./ Az ügynök foglalkoztatási terv nélkül van irányitva, mely oka munkája gyengeségének. Foglalkoztatási tervet kell készíteni.

Határidő: IV. 10.

A terven belül legfontosabb feladatok:

a./ A foglalkoztatási terv tartalmazza kik felé, milyen céllal kivánja foglalkoztatni és hogyan. Alaposan felmérni lehetőségeit és a célszemélyek körét. Kiterjeszteni nyugat és Jugoszlávia felé is.

b./ Magatartási vonalát a teryen belül megszabni. Vigyázni nagyon, nehogy „mindenáron" megoldja a feladatot és dekonspirálódjon. Politikai arculatát a célszemélyekhez megfelelően megszabni, nehogy mint volt párttag a tulzott lojális személyt mutassa.

c./ Mivel eddig nem volt ellenőrizve meg kell szervezni ellenőrzését. Elsősorban ügynököt kell felkutatni akin keresztül ellenőrizni tudja. Kérjen egy időre "K" ellenőrzést és a 3/a rendszabályt reá. Okvetlen ellenőrizni kell környezetében és a vállalatnál, nem-e dekonspirálódott, mivel a preventiv őrizet után szabadlábra lett helyezve, felelőségrevonás nélkül. Ellenőrzését folyamatossá kell tenni.

4./ Fokozni kell politikai és operativ nevelését. Feladatok megoldásánál, vagy uj feladat kiadásánál véleményét és javaslatát minden esetben ki kell kérni és megmondani mi jó és mi nem és miért. A feladatoknál igyekezzen kombinációkat alkalmazni és ezt az ügynökkel beszélje át.

5./ A szóbeli beszámoltatás után a tartó szabja meg mit irjon le a jelentésbe, ne engedje, hogy az ügynök irja le azt amit ő talál fontosnak.

6./ Félévenként szükséges hosszabb időn keresztül /1 nap legalább amit Budapesten is meglehet csinálni/ foglalkozni vele és értékelni munkáját.

L. Az értékelei jó. Kiss c. ellenőrizze az adott feladatok reprehajtását.

Sendrai

dr. Kiss József r.alezr.
osztályvezető.

Sz-né/2 pld.

ÁLLAMBIZTONSÁGI TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

224.

BM.Borsodmegyei Rendőrfőkapitányság.
III/II osztály. Miskolc.

Szigoruan titkos !

Adta : Szilas Iván fn. ügynök.
Vette: Kondi szds.
Idő : 1963. november. 21.
Hely : Szebeni T. lakás

J E L E N T É S

Miskolc, 1963. november.21.

Feladatom volt, hogy bécsi kiutazásom alkalmával, - a kapott eligazitásnak megfelelően, - felvegyem a kapcsolatot Dr. [redacted] tal es a vele történő megismerkedés után minél szorosabb kapcsolatot épitsek ki vele.-
November 12.-én - kedden indultunk,- az eredeti tervtől eltérően Budapestről autobusszal, /hajó helyett/. Megérkezésünk után az estiórákban sikerült telefonon felhivnom dr. [redacted].- Meglepődött,- hogy az eredeti jelzestől eltérően egy nappal előbb jelentkeztem.-
Erkezesemről, - amint mondotta, - már tudott,- az édesapja jelezte. Tkintve, hogy az nap vidéken volt es éppen fürdött, elnézést kért, hogy csak háromnegyed óra mulva tud értem jönni gépkocsival a hajóállomáshoz.- Ebben allapodtunk meg, s ezzel a telefon beszélgetés be is fejeződött.- Telefonszám: 25-22-61.

Este 3/4 9 volt már amikor dr. [redacted] megjelent, - a hajóállomáson,- Ő látta, hogy várok valakire, én pedig láttam, hogy gépkocsival érkezett és keres valakit, s egyből felismertük egymást.- Bemutatkozás után azonnal felajánlotta, hogy üljek be a vajszinü, csaknem uj "Hilman" gyártmányu - bécsi viszonylatban is drága - gépkocsijába, hogy elmenjünk egy espresszoba egy kis beszélgetésre.- A gépkocsiban csak ketten voltunk, Ő vezetett, én mellette ültem.- Igen gyakorlottan, bátran, jól vezette gépkocsiját. Közben ismerkedéssel kapcsolatos kérdéseket tett fel.- Honnan ismerj tulajdonképpen Apukát? - hangzott az első -. Elmondtam, hogy a M[redacted]nél együtt dolgoztunk.- Azonnal közbe vágott, hogy az 1959-ben megszünt.- Jelentéktelen néhány perces beszelgetés után Bécs belvárosában állitunk meg. Utközben láttam es éreztem, hogy a szeme sarkából többször alaposan szemügyre vett, - de én ezt észrevetlenül hagytam.-

Egy eszpresszoba mertünk be, körülöttünk senki sem ült. - Feketét, 1-1 dcl. francia vörös bort fogyasztottunk /ő meg egy almás rétest is/ s elkezdődött a beszelgetés, ami éjfél után fél 1 ig tartott.-

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

Átadtam a Miskolcról magammal hozott levelet az édesapjától. Azt figyelmesen elolvasta,- ennek alapján indult el a beszélgetés. Elmondtam továbbá azokat a gondolatokat, amelyeket az apja személyesen mondott el, illetve üzent.- Ennek lényege az volt, hogy az apja úgy érzi, hogy a fia őt túl anyagiasnak tartja, illetve hibáztatja azért mert nem tudta még elintézni, hogy kiutazzon Bécsbe, pedig ő mindent elkövet.

Dr. K[redacted]nak ezzel kapcsolatban az volt az álláspontja.-, hogy ő megérti, hogy az apja gyakran kéréssel fordul hozzá, hogy küldjon neki ezt vagy azt, de azt meg kellene Apukának értenie, hogy ő kezdő üzletember, aki minden külső anyagi segítség nélkül kezdte el az életet, odakint,- és ő meg nincs olyan helyzetben, hogy belenyúljon a zsebébe és ezer schillinget egyből tudjon neki küldeni - amikor odahaza pld. nincs egy villanykávédarálójuk, - pedig szükségük volna rá.- Ezért kérte ő az apját, hogy menjen ki, telepedjen le kint náluk,- mert ahol 2-3 személy megvan, ott már egy újabb személy eltartása nem jelentkezik olyan költségesen, - mintha - mindig készpénz formában kell őt segíteni.-

Azért kifejezetten az apját hibáztatja, hogy még nem jutott ki, mert szerinte korábban kellett volna megkezdeni a kiutazás kérelmezését,- és annyi idő alatt egyszer csak megunták volna és kiengedték volna.

Közben néhány közös ismerőst sikerült felfedezni.- Elmondtam, hogy hol laktam Miskolcon /közel hozzájuk - [redacted]. sz. Ismerte a volt sógoromat O[redacted] F[redacted] órás ékszerészt, aki 1956-ban Ausztriába ment ki feleségével és 3 gyermekével.- Ismerte H[redacted] nevű fiatal jogászt, aki 1955-56-ban végezte vele együtt az egyetemet, s akivel a M[redacted]nél együtt dolgoztam egy-két hónapon át.- Az a H[redacted] is disszidált és ő is úgy tudja, hogy valahol Ausztriában van. M[redacted]ról megjegyezte, hogy odahaza 1956-ban csinált ugyan valamit, - de sokkal kevesebbet, mint ahogy ő azt saját magáról híresztelte.-

Néhány közös ismerős megemlítése után, látható lett, hogy az a szigorúan vett családi témákról áttért arra, hogy világosan megértsem, hogy miért nemakar, illetve nem akar ő hazajönni.-

"Uram " Nagyon szeretném, ha elmondaná ha hazamegy nekik, hogy azok a barmok, engem kémnek, hazaárulónak tartanak". - Ha kiteszik a lelkűket az asztalra, se tudok nekik hinni,- mert már annyiszor hazudtak hogy az nem is igaz!" - Az amnesztia éppen azért nem terjed ki a kémkedésre és a hazaárulásra, hogy akit kiakarnak nyírni azt a törvényesség látszatával kinyírhassák.- Azt, hogy ki a kém és a hazaáruló,- az mindig tetszésük szerint ők szabják meg.- Emlékeztettem a Rajk perre, hogy a többféle szemlelet kézzelfoghatóan bizonyítsa.

Ha tudná, hogy nem bántanak, - csak egyszer szeretné meg hazajönni. hogy személyesen elmondja azoknak a "barmoknak" - hogy mit is csinált ő 1956-ban, aminek az alapján őt kémnek és hazaárulónak tekintik. O ugyanis csupán véletlenek sorozatának köszönheti, hogy egyáltalán belekeveredett az 1956-os eseményekbe. A véletlen sorozat azzal kezdődött, hogy amikor Budapesten végezte az egyetemet,- udvarolt egy nőnek, akit ő el akart venni, és Pesten szeretett volna letelepedni.- Esze ágában sem volt neki vidékre lemenni az egyetem elvégzése után.- Sajnos azonban az apja közbeszólt.- Ismerte a nőt, akinek udvarolt. Az apja azt nem jó szemmel nézte, - olyannyira, hogy egy napon írt

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

egy levelet a hölgynek,

[redacted]

Ebben az időben már érezhető volt a szabadabb kritikai hang, s ők voltak az első korosztály ebben az időben, akik tele ide: lizmussal kiléptek az életbe,- s a törvényesség akkor gyakoribb hang oztatása idején, - bátrabbak voltak az ügyvédi gyakorlatban, mint a régi ügyvédek, akiknek mivel, volt valami vaj a fején, - amiért bátortalanok voltak.-

Ebben a megadott kritikai légkörben érték őt az 1956-os események amelyekbe valósággal sodródott,- de azzal a szándékkal, hogy mint fiatal, jól képzett jogász, azon fáradozzon, hogy a "forradalom" általa is egészségtelennek tartott túlléléseit meggátolja.-

Az előző 1956-os élménye egy jelenet volt a villamoson,- Miskolcon.- amikor egy kalauznő belekötött egy kis katonába azért, mert nem vette le a sapkájáról a csillagot.- A kalauznő hangos jelenetet akart produkálni, de ő leintette.-

A második epizód: egy súlyosan megsebesült vérző férfit látott a rendőrséggel szemben lévő laktanya bejárata előtt feküdni a földön. - Éppen jött arra egy mentőautó.- Megállította, de a személyzet nem akarta felvenni a mentőre,- mert "Ávos" volt. - Dr. [redacted] megszégyenítette a mentőorvost azzal, hogy itt nincs most ávos,- meg nem ávos hanem segíteni kell,- mert a férfi súlyosan megsebesült és vérzik.- Erélyes fellépésére betették a sebesült férfit a mentőautóba és elvitték.-

Amikor látták, hogy egyre több a vérontás és a tömeg hiszterikus hangulatot indít az ávosok ellen.- létrejött az a szervezet,- amibe őt azért delegálták, hogy mint fiatal, érdemes, jogász,- próbáljon fékezni a kilengéseknek.- Ebbe a társaságba a vasgyáriak egy L[redacted] nevű süket, fontoskodó alakot delegáltak.- Ez lett a hangadó,- akinek a hülyeségeit ő addig tudta ellensúlyozni.- L[redacted]nek volt egy betanított farkas kutyája, amelyt állandóan produkáltatott.- L[redacted]t ő egy műveletlen, fontoskodó,- süket palinak tartott.- Ebben a szituációban ő szerinte nem maradt más hátra, mint az ávosokat őrizetbe venni azért, hogy egyrészt a tömegnek betömjék a száját, - másrészt, hogy a felzaklatott tömegeknek ne adjanak lehetőséget arra, hogy a keresett ávosokat otthon találják és igazságtalanul bántalmazzák.

A legkirívóbb hálátlanság bizonyítására mesélte el G[redacted]né esetét. A tömeg hiszterikusan keresett egy szőke nőt,- akiről tudni vélték, hogy az nem más, mint G[redacted]né. Több szőke nőt kaptak el és hoztak be, de kiderült, hogy az egyik sem G[redacted]né volt.- egyszer egy telefon jelzést kaptak, hogy G[redacted]nét sátoraljaujhely környékén látták felbukkanni.-

Behozatták gépkocsival és kiderült, hogy valóban ő volt.- Megmagyarázták neki, hogy a tömeg feldühödötten keresi és legjobb lesz, ha bentartják, - így lesz a legnagyobb biztonságban.- Ételt, felvágottat nezatott neki, mert nagyon izgatott állapotban volt.-

"Képzelje el" - mesélte nekem tovább,- ez a büdös kurva, akinek az életét mentettem meg, és akin segitettem, azt vallotta rólam, hogy ill. L[redacted]ről, hogy levetköztettük és a L[redacted] kutyájával harapdáltattuk a nellét".-

G[redacted]nak ezt a nyilatkozatát a borsodi eseményekről készült "Fehér Könyv"-ben olvasta,- ami a mai napig és meg van neki, illetve az Északmagyarország. c. napilap 1956. decemberi egyik számába, amikor egy nosszú cikkben nyilatkozik G[redacted]né arról, hogy őt miként kinozték.

"nát ezért vagyok én uram kém és hazaáruló, mert ez a büdös, szőke kurva, ilyen nyilatkozatot adott róla, aminek éppen az ellenkezője az igaz.- Most már megérti, hogy ilyen előzmények után nem kivánok hazamenni, mert ezt ma is tetszésük szerint forgathatják ki ellenem és kisütnék, hogy az amnesztia rám nem vonatkozik,- mert kém vagyok"

Egy rendőr századosról emlékezett meg, aki rendes volt, és érdeklődött, hogy mi lett a sorsa.- Kis szőke - vöröses bajszos volt - aki Városi kapitányság vezetője volt.-
En Hajtényi századosra gondoltam, de ő nyilván nem Majtényire gondolt, hanem arra, akit 1957-ben elitéltek, de később tudomásom szerint rehabilitálták.-

Majd arról beszelt, hogy a postafiókjába rendszeresen beteszik a Magyarok Világszövetségének hivatalos lapját,- amelynek Dr. Bognár József a Kultúrkapcsolatok Intézetének főtitkára a főszerkesztője. Dr. Bognár József neki egyetemi tanárja volt.

Ez háborította fel, hogy egy pár hete irt neki egy panaszlevelet, hogy vizsgáltassák ki, hogy a 72 éves apját, vagy a nővérét miért nem engedik ki hozzá látogatóba.- Kiváncsi rá, hogy a Magyarok Világszövetségenit válaszol neki ilyen lehetetlen és érthetetlen ügyre.- A feleségének minden rokonát válogatás nélkül kiengedik, és látják, hogy másokhoz is érkeznek ki, hát akkor mitől félnek, hogy az a szerencsétlen öreg, legfeljebb kintmarad?.-

Azt, hogy sem az apját, sem a nővérét nem engedik ki,- jellemző a hazai helyzetre.- Ma is kiskirályok ülnek odahaza vidéken.- mert a nővére mondta neki telefonon és irta neki, hogy az a rendőrszá-
"zados, akitől a kiutazásuk függ.- a nővérének azt mondta, hogy ha Kádár meg is engedné nekik, hogy kimenjenek, ő megmutatja, hogy akkor sem fognak kimenni, mert ugyis kintmaradnának".- Igy néz ki kérem odahaza a főváros és a vidék közötti különbség, és a kiskirályok ma is uralmon vannak."-

[redacted]

Majd arról beszelt, hogy itt Bécsben nincs nagy élet,- nyugati viszonylatban,- annál nagyobb Nyugatnémetországban, Münchenben.-

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1

beszélt arról, hogy ő is elég sokat járt Münchenbe.- üzleti ügyekben eddig könnyebb volt az utazás,- volt úgy, hogy csak a névjegyét muta ta fel a határon,- de mivel Nyugatnémetország rengeteg felesleges munkaerőt szippantott ki- elsősorban, - Jugoszláviából- Ausztrián ke resztül,- most már megszigorították az utazást,- de a vizumot 48 órán belül most is megtudja kapni.-

Érdeklődött, hogy mikor megyünk vissza.- Mikor említettem, hogy az alacsony vízállás miatt lehetsége, hogy vasárnap helyett csak kedden autóbusszal, - kézségesen felajánlotta, hogy ez esetben nagyon szívesen elvisz szombaton reggel Salsburgba gépkocsival a családdal.- Üzleti ügyben megy, de a kellemest a hasznossal összekötve a családo is elviszi.- Miután pénteken estére várják a felesége unokatestvérét is Budapestről,- őt is viszik magukkal,- de még így is lesz részemre hely.- Nagyon megköszöntem szívességét előre is. /Sajnos a visszautazásaink eredeti programa szerint vasárnap reggel történt, úgy, az utazásra nem tudtam részt venni./

Miután az espresszóban már záróra félre volt, dr. R[redacted] fizetett /kb. 30 schill/ és kocsiba ültünk és kettesben hazavitt a hajóállomáshoz.- Nagyon késő volt és en megemlítettem, hogy feltétlenül fontosnak tartja- e,hogy a miskolcról hozott csomagot a hajóról felhozzam? Kért, hogy nagyon jo lenne,- mert nagyon szeret olvasni,- s még ha késő is van szeret olvasni, és szépen kért, hogy hozzam fel a csomagot.- Kérésének eleget is tettem, felhoztam a csomagot, amit a kocsiba ki is bontottunk közösen.

Elsősorban a könyvek érdekelték. Nagyon megörült neki.- Mondta, hogy már vagy 150 db magyar könyve van.-
Ismét beszélgetés indult meg közöttünk.
Könyvekről, irodalomról,- ennek során említette egy itérő során, hogy neki 4 féle iparengedélye van: Burkoló, szigetelő.- Általános ügynökség és nagykereskedői ipar.- A városból jövet Bécs egyik belvárosi részén mutatta, hogy hol volt az üzlete,- amit takarékossági okokból a közelmultban számolt fel,- és üzleti tevékenységét most már kizárólag a lakásán végzi.- Miután az idő már nagyon késő volt,- éjjel 2 óra körül járt.- és ő másnap vidékre készült, - abban állapodtunk meg,- hogy másnap estefelé én fogom felhívni telefonon és akkor majd megbeszéljük a szerda esti programot.-

Miután ebben megállapodtunk szívélyesen elbucsuztunk,- én a hajóra mentem lefeküdni, ő pedig egyedül elhajtott a gépkocsijával.-
A második esti programját illetően abban állapodtunk meg, hogy dr. R[redacted] vidékre megy, én pedig 7 óra körül felhívom telefonon.- Akkor közölte, hogy napközben telefonon jelentkezett az a hölgy, akivel H[redacted] huga is küldött csomagot.- A hölgynek megígérte, hogy 1/2 9 óra körül gépkocsival elmegy érte a hajóállomáshoz.- Így kézenfekvő volt, hogy én is ebben az időben várjam ugyancsak a hajóállomásnál.-
Amikor dr. R[redacted] megérkezett,- mi üdvözöltük egymást /ő gépkocsijával jött egyedül/ és nenány percet vártunk,- a mindkettőnk előtt ismeretlen miskolci nőtgyre.-
Néhány perces várakozás után észrevettük,- hogy egy idősebb hölgy,- csomaggal a kezzében vár valakire. - A hölgy engem szólított meg először,- azt hitte, hogy én vagyok dr. R[redacted] - miután a félreértést tisztáztuk és kölcsönösen bemutatkoztunk egymásnak,- Dr. R[redacted] felajánlotta, hogy ha jónak látjuk menjünk el hozzájuk egy feketére,- a gépkocsijával.- Ez mindenkinek tetszett.- Beültünk a gépkocsijába és elléghosszu uton elindultunk lakásukra.-

ÁBTL - 3.1.2. - M - 30414/1